រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ក្រសួងផែនការ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការរៀបចំ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

២០១៤-២០១៨

(ផយអជ ២០១៤-២០១៨)

មេសា ឆ្នាំ២០១៣

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការរៀបចំ
ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨
(ផយអជ ២០១៤-២០១៨)

១. សេចក្តីផ្តើម

១.១ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់នីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា គឺនឹងចូលកាន់តំណែងបន្តពីនីតិកាលទី៤ គឺប្រហែលជិតដំណាច់ឆ្នាំ២០១៣។ ជាក់ស្តែងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានកំណត់រួចមកហើយថា **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** (**ផយអជ**) **២០១៤-២០១៨** ត្រូវកំណត់អាណត្តិកាលដូច អាណត្តិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែរ គឺដូចទៅនឹង **ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣** ។ សម្រាប់ ការសម្របសម្រួល និង រៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** នេះ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ដោយបានផ្តល់នូវការឯកភាពជាគោលការណ៍ឲ្យក្រសួងផែនការ **ជាអ្នកសម្របសម្រួល និង ដឹកនាំ** ការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** និង ដោយត្រូវមានកិច្ចសហការនិងការចូលរួមជិតស្និទ្ធពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និង អ្នកមានចំណែកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

២. ក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយ

២.១ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនិងបរិការណ៍នៃការអភិវឌ្ឍ ដែលផ្តល់ការតម្រង់ទិសដល់ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** គឺត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋានឯកសារនៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយថ្មីៗដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទើបបានរៀបចំដូចជាៈ

- *១* របាយការណ៍ពាក់កណ្តាលអាណត្តិឆ្នាំ២០១១ស្តីពីការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣។
- *២* របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការអនុវត្ត ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ ដោយពិនិត្យមើលពីវឌ្ឍនភាពផ្នែកសង្គម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជារួមទាំង ការសម្រេចបាន គអសក ឆ្នាំ២០១២។
- *៣* យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យ ដែលក្រសួង ស្ថាប័នបានរៀបចំ ជាពិសេស ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។
- *៤* កត្តាវិវឌ្ឍតតឈប់ឈរទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេសដែលកម្ពុជាជួបប្រទះ។
- *៥* កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីធ្វើឲ្យកម្ពុជាចេញផុតពីស្ថានភាពជាប្រទេសដែលមានចំណូលទាប (LDCs)។

៦ ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជាទៅក្នុងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ច អាស៊ាននាឆ្នាំ២០១៥។

៧ ដើម្បីធ្វើឲ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅភាគច្រើននៃ គអសក ២០១៥ និង បន្ទាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥។

៨ ដើម្បីដឹកនាំកម្ពុជានៅលើមាគ៌ាមួយសំដៅទៅរកការអភិវឌ្ឍដែលមានភាពគ្របដណ្តប់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយនិងប្រកបដោយចីរភាព ហើយជាគោលដៅចុងក្រោយបង្អស់ គឺដើម្បីលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។

៣. គោលដៅសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

៣.១ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្តេជ្ញាជំរុញឲ្យមានការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិមួយដែលអាចធានាឲ្យមានការលើកកម្ពស់ កម្រិតជីវភាពរស់នៅ និង សុខុមាលភាព របស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចំពោះការកសាងសង្គមជាតិមួយដែលមានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនិងដែលគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ រួមជាមួយនឹងការធានាឲ្យមានសមធម៌ក្នុងការទទួលបាននូវសិទ្ធិនិងកាលានុវត្តភាពទាំងឡាយ សម្រាប់ប្រជាជនទូទាំងប្រទេស (ជាពិសេស ស្ត្រី កុមារ យុវវ័យ និង ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ) ក្នុងគ្រប់ទិដ្ឋភាព ក្នុងនោះរួមមាន សេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ និង វប្បធម៌។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តទ្រទ្រង់ដល់ដំណើររីកលូតលាស់នៃសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារដែលមានលក្ខណៈបើកចំហ ដោយរៀបចំឲ្យមានគោលនយោបាយនានាដែលបង្កឲ្យមានបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ការរីកចម្រើនរបស់សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ។ ជាពិសេស ចំណុចគន្លឹះសំខាន់ពីរដែលស្នើឡើងនៅក្នុងឯកសារថ្មីនេះ គឺ ***ការអនុវត្ត និងការជំរុញការអនុវត្ត និង កំណើនបៃតង*** ។

៣.២ គោលដៅគន្លឹះសំខាន់ៗ ដែលជាអាទិភាព និង ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ រួមមាន៖

អភិបាលកិច្ចល្អ៖

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្តេជ្ញាបន្តថែរក្សាសន្តិភាព និងស្ថេរភាពនយោបាយ និងមានវិធានការសម្រាប់ការងារអភិបាលកិច្ចល្អ រួមទាំងពង្រឹងការអនុវត្តការងារវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ លើកកំពស់អភិបាលកិច្ចការងារសេដ្ឋកិច្ច ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ភាពជាដៃគូរវាងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន។

តុល្យភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច៖ ត្រូវរក្សាឲ្យបាននូវតុល្យភាពគន្លឹះទាំងបី រួមមាន ជញ្ជីង ពាណិជ្ជកម្ម ថវិកាជាតិ និង អតិផរណា តាមរយៈ៖

- បង្កើនចំណូលឲ្យបាន១៨% នៃ ផសស និង កាត់បន្ថយឱនភាពថវិកាឲ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតទាប នៅឆ្នាំ២០១៨។

- បង្កើនការនាំចេញ ដើម្បីកាត់បន្ថយឱនភាពពាណិជ្ជកម្ម ឲ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្រិត ២ ឬ ៣% នៃ ផសស ។ បង្កើនការនាំចេញ ជាពិសេស អង្ករ ផលិតផលកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មធុនស្រាល។
- រក្សាអតិផរណាឲ្យនៅក្នុងកម្រិតមួយស្ថិតក្រោម៥%។
- រៀបចំគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុដើម្បីគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច។
- បន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

កំណើន ផសស និងពិពិធកម្ម៖ ផយអជ បានកំណត់ឲ្យមានកំណើន ផសស ក្នុងរង្វង់ ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ដើម្បីសម្រេចបានកំណើននេះ ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវពិនិត្យលើវិស័យអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

- ធ្វើទំនើបកម្ម និងពិពិធកម្មដំណាំស្រូវ និងដើម្បីបង្កើនទិន្នផល ដែលមានប្រភពមកពីស្រែ និងចំការ រួមទាំងដំណាំផ្សេងៗ ជាពិសេស កៅស៊ូ តាមរយៈ ការអនុវត្តកំណែទម្រង់ដីធ្លី ការបង្កើតសហគមន៍កសិករ និងអភិវឌ្ឍន៍ពាណិជ្ជកម្មនៃការចិញ្ចឹមសត្វនិងនេសាទសមុទ្រ។
- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជនឲ្យមានភាពទូលំទូលាយ និងធ្វើទំនើបកម្ម រួមទាំង ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ការផ្តល់សេវាកម្មឲ្យបានទូលំទូលាយ ដល់តំបន់ជនបទ និងតំបន់ដាច់ស្រយាល។
- បង្កើតឲ្យមានភាពប្រកួតប្រជែង និងឲ្យមានតម្លាភាពទីផ្សារ និង ការបង្កើតការងារ។
- ជំរុញឲ្យមានការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជា៖ ផ្លូវថ្នល់ អគ្គិសនី ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ព័ត៌មានវិទ្យានិងបច្ចេកវិទ្យា។
- ជំរុញវិស័យទេសចរណ៍។

៣.៣ *តុល្យភាពសេដ្ឋកិច្ច៖*

- នៅពេលកម្ពុជាចាកចេញពីបណ្តាប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច ទៅជាប្រទេសដែលមាន*កំណើនសេដ្ឋកិច្ចស្ទុះឡើង*។
- ត្រៀមខ្លួននៅពេលដែលកម្ពុជាធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងអាស៊ានពេញលេញ។
- បន្តរក្សានិងបន្ស៊ុំហានានុក្រមឯកសារ ទៅនឹង ផយអជ។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មបើកចំហ តាមរូបភាព ការធ្វើសេរីភាវូបនីយកម្មនិងការបង្កើតឡើងនូវគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសមាហរណកម្មថ្នាក់តំបន់និង ថ្នាក់ពិភពលោក ដោយការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចជា កិច្ច

ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មនិងវិនិយោគ ការអនុវត្តវិធានការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និង ការកែទម្រង់ច្បាប់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្ម ជាដើម។

- ពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងរាជរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា សង្គមស៊ីវិល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

៣.៤ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា៖

ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវគិតឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងពង្រីកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ឲ្យបានឆាប់ និងសមស្របសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុង ASEAN និងការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងសហស្សវត្សរ៍ទី២១ នេះ។ ចំណុចដែលជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ការងារជាក់ស្តែងនោះគឺត្រូវលើកកំពស់ជំនាញរបស់កម្មករជំនាន់ថ្មីតាមរយៈការអប់រំពួកគេឲ្យបង្កើនចំណេះដឹង និងមានជំនាញច្បាស់លាស់តាមតម្រូវការនិងស្ថានភាពជាក់ស្តែង។

៣.៥ ការអភិវឌ្ឍមនុស្សនិងការអភិវឌ្ឍសង្គម-វប្បធម៌ ៖ អាទិភាពនានានឹងត្រូវធ្វើការផ្តោតលើ កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិង វិសមភាព ការអប់រំ និង សុខភាព ដោយផ្តោតជាពិសេសលើ ស្ត្រី កុមារ និង ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ។

ក. ភាពក្រីក្រ និង វិសមភាព ៖

- កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឲ្យបានយ៉ាងតិច ១ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ និងលើកកំពស់អាហារូបត្ថម្ភ។
- កាត់បន្ថយគម្លាតវិសមភាព ៖ បង្កលក្ខណៈឲ្យប្រជាជនក្នុងបញ្ជាភាគក្រោមបំផុតអាចមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់បានយ៉ាងតិចណាស់ ១០%នៃការប្រើប្រាស់សរុប ដោយឈរលើមូលដ្ឋានមួយប្រកបដោយចីរភាព។
- ដោះស្រាយបញ្ហាវិសមភាពផ្សេងៗទៀត ជាលក្ខណៈ តំបន់ ភេទ អាយុ អប់រំ សុខភាព កាលានុវត្តភាព និងផ្សេងៗ។
- បង្កើតបណ្តាញសុវត្ថិភាពសង្គម។

ខ. អប់រំ សុខាភិបាល ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ ៖

- កំណត់ចំណុចដៅផ្នែកបរិមាណដែលមានភាពប្រាកដនិយម សម្រាប់ទាំងសិស្សប្រុសទាំងស្រីសម្រាប់កម្រិតសិក្សានីមួយៗ។
- លើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ។
- ពង្រឹងមូលដ្ឋានធនធានមនុស្ស និង បង្កើនសមត្ថភាពជំនាញផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ជាពិសេស ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម។
- វិនិយោគលើវិស័យសុខាភិបាល និងអាហារូបត្ថម្ភ ដើម្បីជួយឲ្យសម្រេចបានប្រកបដោយចីរភាពនូវមូលធនមនុស្ស និង ចំណុចដៅទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងគោលដៅអភិ

វឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា។

- ប្រជាជនទាំងអស់នឹងទទួលបានទឹកស្អាតប្រើប្រាស់។
- លើកកំពស់គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការធ្វើបម្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ដើម្បីធានាបាននូវសុខភាពល្អ និងមានកម្លាំងពលំមាំមួន។
- សម្រេចបានចំណុចដៅទាំងឡាយរបស់ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា និង គិតគូរពីការងារដែលត្រូវធ្វើបន្ត នៅក្នុងដំណាក់កាលក្រោយពី គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍។

__គ. ការអភិវឌ្ឍសង្គម-វប្បធម៌__ ៖

- កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងត្រូវធ្វើឡើងដើម្បី ថែរក្សានិងលើកកម្ពស់កេរ្តិ៍ដំណែលវប្បធម៌និងបេតិកភ័ណ្ឌ របស់ខ្មែរ។
- កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងត្រូវធ្វើឡើង ដើម្បីជំរុញលើកកម្ពស់តួនាទីរបស់សាសនា នៅក្នុងការពង្រឹងភាពសុខុដុមក្នុងសង្គម។

៣.៦ *បរិស្ថាន* ៖

- បង្កើនប្រកបដោយចីរភាពនូវ ផ្ទៃដីដែលគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃឈើឲ្យបាន៦០% នៃផ្ទៃដីសរុប។
- ជំរុញលើកកម្ពស់បរិស្ថានឲ្យដល់កម្រិតមួយដែលធ្វើឲ្យកម្ពុជាក្លាយជា ***អ្នកទទួលបានឥណទានសុទ្ធ ពីពាណិជ្ជកម្មកាបោន***។

៣.៧ បញ្ហាអន្តរវិស័យ ៖

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានកំណត់បញ្ហាមួយចំនួនជាបញ្ហាអន្តរវិស័យ គឺ យេនឌ័រ បរិស្ថាន និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ) និង គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ហើយកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងត្រូវផ្តោតលើការបញ្ជ្រាបបញ្ហាអន្តរវិស័យទាំងនេះទៅក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ដូចជា វិស័យសេដ្ឋកិច្ច វិស័យសង្គមកិច្ច និង វិស័យផ្សេងៗទៀត។ សម្រាប់អាហារូបត្ថម្ភ និងពាណិជ្ជកម្ម ក៏ចាត់ទុកជាបញ្ហាអន្តរវិស័យ និងបញ្ហាអន្តរវិស័យផ្សេងៗទៀត អាចនឹងត្រូវកំណត់បន្ថែមទៀតនៅក្នុងដំណាក់កាលបន្ទាប់ ។

ជាមួយគ្នានេះ ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនបៃតង ជាបញ្ហាចំបង ដែលរួមទាំងការអភិរក្សព្រៃឈើ និងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី គឺជាកត្តារួមចំណែកដ៏សំខាន់សម្រាប់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថាមពល និងលើកកំពស់ទេសចរណ៍ រួមទាំងការរៀបចំ និងធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះសម្រាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមលើប្រធានបទថ្មីៗ ។

សម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គឺដោយផ្អែកលើ គោលនយោបាយជាតិ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍបៃតង ២០១៣-២០៣០ ដែលទើបប្រកាសផ្សព្វផ្សាយដោយ*សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា* កាលពីពេលកន្លងទៅថ្មីៗនេះ គឺមានសារសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នទាំងអស់ ក្នុងការកំណត់ពី *ហានិភ័យនៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ដែលប៉ះពាល់ដល់វិស័យរបស់ខ្លួន និងលើកឡើងនូវវិធានការណ៍សកម្មភាពនានា ដើម្បីកាត់បន្ថយនិងទប់ទល់ជាមួយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។* សម្រាប់ការរៀបចំ **ផយអវ ២០១៤-២០១៨** នេះក្រសួងផែនការសូមស្នើដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវពិនិត្យឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងលើកឡើងនូវវិធានការណ៍សកម្មភាពនៅក្នុងវិស័យរបស់ខ្លួននូវចំណុចសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- ហានិភ័យ និងកាលានុវត្តភាពនៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ទាំងក្នុងរយៈពេលខ្លី និងវែង។
- សកម្មភាពនានា សម្រាប់ទប់ទល់ជាមួយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ រួមទាំង គោលនយោបាយ ផែនការ កម្មវិធី និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។
- ព័ត៌មាន និងតម្រូវការសមត្ថភាព សម្រាប់ទប់ទល់ជាមួយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។
- តម្រូវការជំនួយគាំទ្រពីក្រសួង ស្ថាប័នផ្សេងសម្រាប់ទប់ទល់ជាមួយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា ការរួមគ្នាធ្វើការសិក្សាវាយតម្លៃ និងការសម្របសម្រួលរៀបចំគោលនយោបាយ និងកម្មភាព សម្រាប់ទប់ ទល់ជាមួយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។
- វិធានការណ៍ចាំបាច់ សម្រាប់ទប់ទល់ និងកាត់បន្ថយ ផលប៉ះពាល់ពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។

៣.៨ ការបោសសម្អាតមីននិងសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម៖

ផ្ទៃដីមួយភាគធំដែលត្រូវរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគ្រាប់មីននិងសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម ការគម្រាមកំហែងនៃផលប៉ះពាល់គ្រាប់មីន និងសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាមនេះ នឹងត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនៅឆ្នាំ២០១៣ ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវចំការមីនជាមូលដ្ឋានដែលនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០១២នេះ ហើយការបោសសម្អាតមីននិងសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម គឺជាកិច្ចការមួយដែលរាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តដោះស្រាយនៅក្នុងពេលខាងមុខ។

៣.៩ ការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ៖

ជាមួយនឹងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចដែលកាន់តែមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញឡើងៗ ការបង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃមួយដែលមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ គឺជាការងារចាំបាច់។ ការចាប់ផ្តើមក្នុងលក្ខណៈសាមញ្ញត្រូវបានធ្វើឡើងនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ដូចជា នៅថ្នាក់ជាតិ នៅកម្រិតវិស័យ និង នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះ ត្រូវធ្វើឲ្យមានលក្ខណៈស៊ី

ជម្រៅជាងមុន ដើម្បីធ្វើឲ្យការងារតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃក្លាយជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការរបស់ផែនការជាតិ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក៏ត្រូវធ្វើឡើងផងដែរ ក្នុងការកំណត់សូចនាករឲ្យបានច្រើនជាងមុនសម្រាប់ធ្វើការវាយតម្លៃពីលទ្ធផល (outcomes) ឧទាហរណ៍ដូចជា កំណើនដែលមានភាពគ្របដណ្តប់ធំទូលាយ (inclusive growth) -- ភាពប្រសើរឡើងនៃអភិបាលកិច្ច (ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញពី ការឆ្លើយតប តម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព) និង ក្នុងការពង្រឹងមូលដ្ឋានទិន្ន ន័យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។

៤. វិសាលភាព និងខ្លឹមសារ របស់ ផយអជ ២០១៤-២០១៨

ផយអជ ២០១៤-២០១៨ គឺជាឯកសារជាតិដែលរៀបចំឡើង *មានលក្ខណសាមញ្ញ អាចវាស់វែង ឈានទៅសម្រេចបានគោលដៅ ចំណុចដៅ មានភាពជាក់ស្តែង និងមានពេលវេលាកំណត់ច្បាស់លាស់។* ជាពិសេស ឯកសារនេះ គឺមានដាក់បញ្ចូលនូវ ផែនការកម្មភាពនានាដែលអាចអនុវត្តបាន និងយុទ្ធសាស្ត្រច្បាស់លាស់សម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច និងវិស័យពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីធ្វើជាផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ ឈានទៅសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រទេស និងលើកកំពស់ជីភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ក្រសួងផែនការ ដែលជាអ្នកដឹកនាំការងាររៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** នេះ នឹងធ្វើការសម្របសម្រួល ពិភាក្សា ជាមួយស្ថាប័នកណ្តាលបីផ្សេងទៀត រួមមាន៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងគណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា បន្ថែមទៀត បន្ទាប់ពីពិភាក្សាដោយផ្ទាល់ជា មួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** នេះ ត្រូវផ្តោតលើ៖

១. របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពដែលសម្រេចបានមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ន និងបញ្ហាប្រឈមនានា ក្នុងវិស័យនីមួយៗ របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងជាពិសេស ធ្វើការបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ផងដែរទាក់ទងទៅនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សកម្ពុជា។

២. កំណត់ពីគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រនានា ដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងវិស័យ របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន សម្រាប់ពីឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨ ដោយផ្អែកលើ ឯកសារនៃ*ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោ បាយ* ដែលបានកំណត់រួចហើយ។

៣. កំណត់យកឆ្នាំ២០១២ ជាឆ្នាំគោលនៃការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** និងប្រើប្រាស់**របាយការណ៍ពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃការអនុវត្ត ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ ឆ្នាំ២០១១** និង **របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការអនុវត្ត ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ ដោយពិនិត្យមើលពីវឌ្ឍនភាពផ្នែកសង្គម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងការសម្រេចបាន គួរសេក ឆ្នាំ ២០១២** សម្រាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋាន។

កំណត់យកទិន្នន័យឆ្នាំ២០១២ ជាទិន្នន័យជាក់ស្តែង ប៉ាន់ស្មានសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ និងព្យាករណ៍សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ ដល់ឆ្នាំ២០១៨។

៤. ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលមានប្រភពមកពីស្ថិតិជាតិ ឬទិន្នន័យរដ្ឋបាលរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនប្រភពទិន្នន័យទាំងពីរខាងលើមិនមានគ្រប់គ្រាន់ ចាំបាច់ពិចារណាស្វែងរកមកពីប្រភពផ្សេងៗ។

៥. កំណត់ពីបញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យ ដែលបណ្តាលមកពីកត្តាទាំងពីរ ដែលមានប្រភពមកពីក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក ដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងកំណត់ពីវិធានការណ៍សម្រាប់កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់។

៦. កំណត់ពីវិធានការណ៍គោលនយោបាយកម្រិតម៉ាក្រូ អន្តរវិស័យ និងវិស័យ ព្រមទាំងអាទិភាព កម្មវិធី និងសំណើរគម្រោងថ្មីៗ ដែលសំដៅជំរុញការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឲ្យបានឆាប់រហ័ស ការសម្រេចបាន គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា ការធានាឲ្យមានស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការបន្តធានាឲ្យមានកំណើនដែលផ្អែកលើមូលដ្ឋានធំទូលំទូលាយ។

៧. កំណត់ពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ក្នុងការអនុវត្តទៅតាមសកម្មភាពនិងវិស័យនានាដែលនឹងមានចែងនៅក្នុង **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** ដោយរួមទាំងវិស័យឯកជន និងភាពជាដៃគូ។

៨. កំណត់បញ្ជីសូចនាករសម្រាប់ធ្វើការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពតាមវិស័យរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។

៩. ធាតុចូលសម្រាប់ការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** ពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវពិនិត្យនិងផ្តល់ការឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រី ឬរដ្ឋលេខាធិការដែលជាប្រធានក្រុមការងារដែលបានបង្កើតរួចមកហើយកាលពីការរៀបចំ **ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣** របស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ មុននឹងផ្ញើជូនក្រសួងផែនការ។

១០. ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ត្រូវចូលរួមពិភាក្សា និងផ្តល់ធាតុចូលតាមរយៈយន្តការនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះ (TWGs Mechanism)។

១១. ធ្វើការប៉ាន់ស្មានពីតម្រូវការថវិកាសម្រាប់អនុវត្តវិស័យរបស់ខ្លួន។

៥. ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ

ក. __ក្រសួងផែនការ៖__

ក្រសួងផែនការ គឺជាស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការដឹកនាំដំណើរការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** ហើយត្រូវ៖

- ផ្ដល់ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេសដល់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អំពីការរៀបចំធាតុចូល និង អំពីដំណើរការរួមនៃការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨**។
- ប្រមែប្រមូលយកធាតុចូលទាំងឡាយ ពីក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។
- រៀបចំចងក្រង និងកែសម្រួលឯកសារនេះ ដោយផ្អែកលើធាតុចូល សំណើរ និង អនុសាសន៍ទាំងឡាយដែលទទួលបានពីអ្នកដែលមានចំណែកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ តាមដំណាក់កាលនីមួយៗនៃដំណើរការរៀបចំឯកសារនេះ ។
- ធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ និង សម្របសម្រួលយ៉ាងជិតស្និទ្ធ និងទៀងទាត់ជាមួយនឹងស្ថាប័នកណ្ដាលបីផ្សេងទៀត *(ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទា និងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និង ឧត្ដមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ)* នៅតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ នៃដំណើរការរៀបចំឯកសារនេះ។
- រាយការណ៍ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តភារៈកិច្ចនេះតាមដំណាក់កាលនីមួយៗនៃដំណើរការរៀបចំឯកសារនេះ។

ខ. <u>ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ</u>

- ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវប្រើប្រាស់ក្រុមការងារដែលបានបង្កើតឡើងរួចមកហើយកាលពីការរៀបចំ **ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣** ដែលដឹកនាំដោយមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់មួយរូបចាប់ពីថ្នាក់រដ្ឋលេខាធិការឡើងទៅ ដើម្បីអនុវត្តភារៈកិច្ចនេះ ដោយធ្វើកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួងផែនការ។ ក្រុមការងាររបស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវផ្ដល់មកក្រសួងផែនការនូវធាតុចូលដំបូងរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** ដូចបានកំណត់តាមកម្មវិធីការងារខាងក្រោម។
- ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវផ្ដល់ឱ្យបានទាន់ពេលនូវធាតុចូលទាំងឡាយដែលមានព័ត៌មានពេញលេញ និង ផ្ដល់កិច្ចសហការដល់ក្រសួងផែនការនៅក្នុងការអនុវត្តភារៈកិច្ចនេះឱ្យបានសមស្របទៅតាម កម្មវិធីការងារដែលបានគ្រោងទុក។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ត្រូវប្រើប្រាស់យន្តការនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះសម្រាប់ការពិភាក្សា និងការផ្ដល់ធាតុចូល។

៦. កម្មវិធីការងារ

មេសា ២០១៣ ក្រសួងផែនការរៀបចំសេចក្ដីណែនាំសម្រាប់ការរៀបចំ **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** ដោយផ្អែកលើការសម្រេចរបស់**សម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** និង សារាចរណែនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

មេសា- ១៥ មិថុនា ២០១៣ ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្តល់ធាតុចូលមកក្រសួងផែនការ មិនឱ្យហួសពីកាលបរិច្ឆេទនេះ។

១៦ មិថុនា-កញ្ញា២០១៣ -ក្រសួងផែនការជួបជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរកធាតុចូលបន្ថែមទៀត និងដើម្បីធ្វើការបញ្ជាក់លើបញ្ហាមួយចំនួនទាក់ទងនឹងធាតុចូលដែលបានទទួល។

- ក្រសួងផែនការរាយការណ៍ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលពីវឌ្ឍនភាពនៃការប្រមូលធាតុចូលសម្រាប់ការរៀបចំ **ផយអឌ ២០១៤-២០១៨** ។

- ក្រសួងផែនការសម្របសម្រួលឱ្យមានកិច្ចប្រជុំរវាងស្ថាប័នកណ្តាលទាំងបួន (*ក្រសួងផែនការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិង អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និង ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ*) ដើម្បីពិភាក្សានិងផ្តល់ការណែនាំលើការរៀបចំសេចក្តីព្រាងទីមួយ ។

- ក្រសួងផែនការចាប់ផ្តើមដំណើរការរៀបចំសេចក្តីព្រាងទីមួយ ។

៣០ កញ្ញា ២០១៣ ក្រសួងផែនការសម្របសម្រួលឱ្យមានកិច្ចប្រជុំរវាងស្ថាប័នកណ្តាលទាំងបួន (*ក្រសួងផែនការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិង អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និង ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ*) ដើម្បីពិភាក្សានិងផ្តល់យោបល់ លើសេចក្តីព្រាងទីមួយ ។

២០ តុលា ២០១៣ ក្រសួងផែនការផ្ញើសេចក្តីព្រាងទីមួយទៅជូន ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកមានចំណែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត រួមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីសុំការផ្តល់អនុសាសន៍។

១០ វិច្ឆិកា ២០១៣ ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកមានចំណែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត រួមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្តល់អនុសាសន៍ ទាំងឡាយមកក្រសួងផែនការ មិនឱ្យហួសពីកាលបរិច្ឆេទនេះ។

២០-៣០ វិច្ឆិកា ២០១៣ - ក្រសួងផែនការរៀបចំកិច្ចប្រជុំអន្តរក្រសួងចំនួនពីរដង ដើម្បីពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងកែសម្រួល។

-ក្រសួងផែនការរាយការណ៍ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលអំពីវឌ្ឍនភាពក្នុងការរៀបចំ **ផយអឌ ២០១៤-២០១៨** ដែលមានរហូតមកដល់ពេលនេះ។

១៥ ធ្នូ ២០១៣ -កិច្ចប្រជុំរវាងស្ថាប័នកណ្តាលទាំងបួន (*ក្រសួងផែនការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គណៈកម្មាធិការនីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា និង ឧត្តមក្រុម ប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ*) ដើម្បីពិភាក្សានិងផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងចុងក្រោយ មុននឹងផ្ញើជូនទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

-ក្រសួងផែនការ ផ្ញើសេចក្តីព្រាងកែសម្រួលចុងក្រោយជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីពិនិត្យពិភាក្សា។

២០ ធ្នូ ២០១៣–មករា ២០១៤ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នឹងផ្តល់ការអនុម័តលើសេចក្តីព្រាង ហើយសេចក្តីព្រាង ដែលបានទទួលការអនុម័តរួចហើយនឹងត្រូវផ្ញើទៅជូនរដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា ដើម្បីសុំការឯកភាព និង ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រដើម្បីសុំការឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រមសម្រាប់ការប្រកាសឱ្យប្រើផែនការនេះជាច្បាប់។

មករា ២០១៤ បោះពុម្ព **ផយអជ ២០១៤-២០១៨** បន្ទាប់ពីទទួលការអនុម័តដាក់ឱ្យប្រើជាច្បាប់ដោយព្រះមហាក្សត្ររួចហើយ។

កុម្ភៈ ២០១៤ ឯកសារបោះពុម្ពរួច នឹងត្រូវធ្វើការបែងចែក។